

Sportonderzoek en -onderwijs in beeld 2011

Facts & figures

Er was een tijd dat je het aantal onderzoekers dat zich met sport bezighield, op één hand kon tellen. Her en der dwaalde een pedagoog, oud-gymleraar of -topsporter rond die werk wilde maken van wat hem (altijd een hem in die tijd) in een vorig leven had gepassioneerd. Dat leidde tot illustere voorgangers als Rijsdorp, Miermans, Gordijn en de oud-olympisch roeier Ruud Stokvis.

De tijd dat sportonderzoekers eenlingen waren die door collega's ietwat meewarig werden aangekeken, is echter voorbij. Sport is een onderwerp geworden waar tegenwoordig over wordt gesproken in de Tweede Kamer, in gemeentehuizen, in directiekamers, talkshows en in toenemende mate ook in collegezalen en aula's. Met de gegroeide erkenning van de maatschappelijke betekenis van sport is ook de aandacht vanuit onderzoek en onderwijs voor sport gegroeid. Een groeiend aantal hoogleraren, lectoren, docenten en promovendi houdt zich met sport bezig. Aan steeds meer universiteiten en hogescholen krijgt sport een plaats in de curricula. En ook onder onderzoek- en adviesbureaus groeit de belangstelling om zich op de snel uitdijende sportmarkt te begeven.

In Sportonderzoek en -onderwijs in beeld 2011: facts & figures zetten we op een rij welke personen en organisaties actief zijn in de wereld van het sportonderzoek en hoger onderwijs in de sport. De publicatie vormt een actualisering van een eerder, vergelijkbaar project dat in 2009 in opdracht van NOC*NSF is uitgevoerd¹. Evenals toen hebben Mulier Instituut en Kennispraktijk geïnventariseerd welke onderzoekers en onderzoeksorganisaties zich met sport bezighouden en waar de meeste aandacht naar uitgaat². Dit keer

is daarbij ook gekeken naar promovendi – zij die bezig zijn een proefschrift over sport te schrijven. In aanvulling hierop heeft NOC*NSF de sportopleidingen aan universiteiten en hogescholen in kaart gebracht.

In deze publicatie vindt u een overzicht van de belangrijkste uitkomsten van deze inventarisatie. Nadere gegevens over alle genoemde organisaties en personen, zijn na te lezen in de achterliggende database. Deze is te vinden op www.sporten Kennisplein.nl/onderzoek/. Daar is overigens ook gelegenheid om mutaties aan te brengen of aanvullingen te geven.

¹ Mulier Instituut en Kennispraktijk (2010). Sportonderzoek in Beeld. 's-Hertogenbosch: WJH Mulier Instituut.

² Hiervoor is een opdeling gemaakt naar de vijf ambities ten aanzien van het Olympisch Plan 2028 zoals die in 2009 door VWS zijn opgesteld, aangevuld met kennis over de Olympische Spelen zelf.

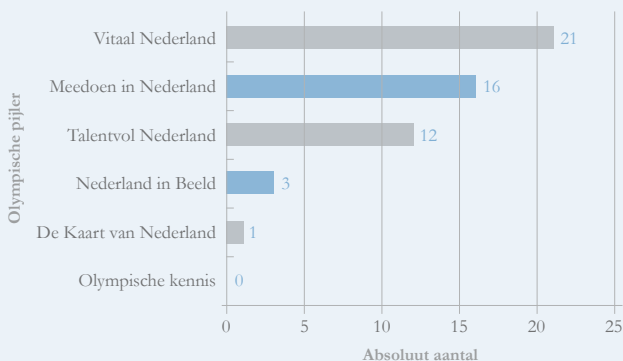
Hoogleraren, promovendi en lectoren

Hoogleraren

Anno 2011 telt Nederland 46 hoogleraren – waarvan drie emeritus hoogleraren – die zich bezighouden met sport en bewegen³ (zie bijlage 2). Het merendeel daarvan heeft een leerstoel op een breder terrein dan de sport. Twaalf hoogleraren hebben een directe verwijzing naar sport in de naam van hun leerstoel ('sportontwikkeling' bijvoorbeeld). In vergelijking met de eerdere inventarisatie uit 2009, zijn er leerstoelen bijgekomen (Internationaal sportrecht, aan de EUR), maar ook leerstoelen die niet zijn ingevuld (sportrecht en sportgeschiedenis, beide aan de VU, sportpedagogiek, UU).

Met betrekking tot de verdeling over de Olympische Ambities, blijkt dat de meeste leerstoelen nog steeds vallen onder de pijler 'Vitaal Nederland'. Geen enkele hoogleraar heeft een leerstoel met betrekking tot 'Olympische kennis'. Bij verscheidene hoogleraren valt de leerstoel binnen twee verschillende olympische pijlers. Indien dit het geval is, zijn beide pijlers in figuur 1.1 opgenomen.

Figuur 1.1 Verdeling hoogleraren (inclusief bijzonder hoogleraren en emeritus hoogleraren) per olympische pijler

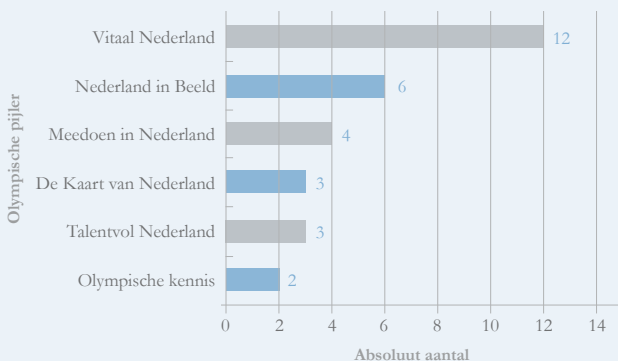

Lectoren

Eind 2011 telt Nederland 24 ‘sportlectoren’ (op een totaal van 532) (zie bijlage 2). In 2009 bedroeg dit aantal nog zeventien.

In recente jaren zijn aan een aantal hogescholen nieuwe lectoren en kenniskringen op het terrein van sport en bewegen ingesteld. Bij acht van de ‘sportlectoren’ is een directe verwijzing naar sport in de naam van hun lectoraat opgenomen. In 2010 was dit bij een zevental lectoraten het geval. Evenals bij de hoogleraren is onder de lectoren vooral veel aandacht voor ‘Vitaal Nederland’ (zie figuur 1.2). In het HBO echter is er meer aandacht voor de ruimtelijke en de economische aspecten van de sport (respectievelijk ‘Nederland in Beeld’ en ‘De Kaart van Nederland’).

Figuur 1.2 Verdeling lectoren naar olympische pijler

Promovendi

Eind 2011 zijn er 96 promovendi bezig met een sportgerelateerd onderzoeksproject (voor het overzicht van de promovendi zie de database op www.sporten Kennisplein.nl/onderzoek/).

57 promovendi, bijna tweederde van het totaal, houden zich bezig

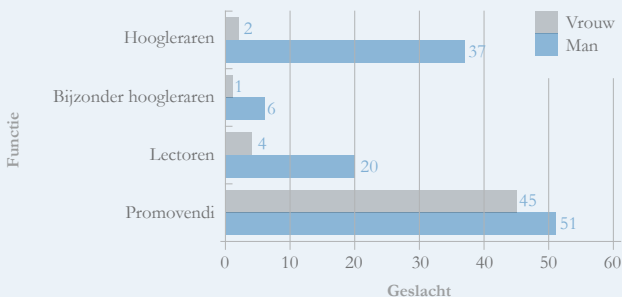
³ Geteld zijn de aantallen hoogleraren (en wat betreft de volgende paragraaf de lectoren) die zich (in meer en mindere mate) actief begeven in het veld van sport, bewegen en gezondheid. Daarbij zijn nu ook diegenen meegeteld die wellicht niet altijd zelf auteur zijn van sportpublicaties of een leerstoel bekleden die sport expliciet in zijn naam heeft, maar ook zij die langs andere wegen actief zijn in de sport. Bijvoorbeeld omdat ze promovendi begeleiden of zitting hebben in belangrijke begeleidingscommissies.

met een onderwerp dat overeenkomt met de pijler 'Vitaal Nederland'. Dit komt met name door het grote aantal promovendi dat onderzoek doet naar beweging van chronisch zieken en mensen met een lichamelijke beperking. Wanneer men het criterium strikter hanteert, wordt het totale aantal promovendi dat zich bezighoudt met sport- en bewegingsonderzoek verminderd tot 30. Er zijn geen promovendi gevonden die zich expliciet bezighouden met onderzoek dat betrekking heeft op de pijlers 'Olympische kennis' en 'De Kaart van Nederland'. De meeste promovendi zijn te vinden aan de medische (en sociaalwetenschappelijke) faculteiten en instituten van de RUG en de VU. Van de 96 promovendi worden er 61 hier opgeleid.

Man-vrouwverdeling

Van de 46 geturfde sport- en beweeghoogleraren zijn er drie vrouw (waarvan één bijzonder hoogleraar is en waarvan één inmiddels met emeritaat is) (figuur 1.3). Onder de 24 sportlectoren bevinden zich eind 2011 vier vrouwen (begin 2010: twee). Drie van deze vier vrouwen hebben een lectoraat waarin marketing en/of management centrale onderwerpen zijn. Ook bij de promovendi zijn er meer mannen dan vrouwen, al is de verdeling daar veel minder scheef dan bij de andere genoemde groepen personen. Van de 96 promovendi zijn er 45 vrouw. Naarmate het functieniveau binnen de onderwijsinstellingen hoger is, zijn er binnen het sport(gerelateerde) onderzoek minder vrouwen werkzaam.

Figuur 1.3 Verdeling functies naar geslacht (hoogleraren inclusief emeritus hoogleraren)

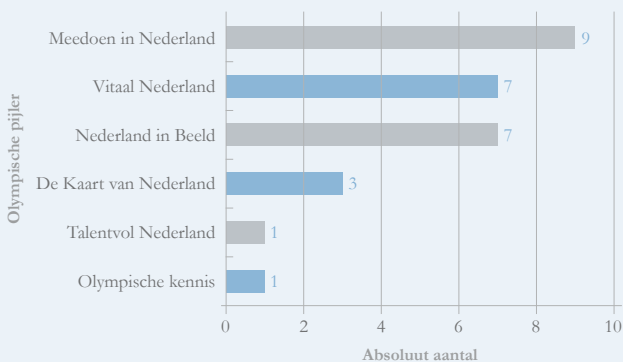
Organisaties en instituten

Anno 2011 zijn 125 organisaties en instituten in meer of mindere mate actief in het veld van sport, bewegen en gezondheid. In 2010 waren dit er nog 108. Vooral het aantal onderzoek- en adviesbureaus en het aantal lectoraten binnen hogescholen, is gegroeid. Verreweg de meeste organisaties en instituten richten zich op onderzoek op het gebied van gedrag en maatschappij en gezondheid. Hierin zijn geen verschillen opgetreden ten opzichte van 2010. Ook toen waren deze thema's het meest vaak onderwerp van onderzoek.

Onderzoeksinstituten

Het aantal onderzoeksinstituten (zoals Verwey-Jonker bijvoorbeeld) is ten opzichte van 2010 niet veranderd. Dit aantal blijft staan op negentien. Wanneer wordt gekeken naar de verdeling van onderzoeksinstituten over de verschillende olympische pijlers, valt op dat in alle pijlers onderzoeksinstituten actief zijn (figuur 2.1). De meeste onderzoeksinstituten houden zich bezig met de pijler 'Meedoen in Nederland'. Op dat gebied zijn negen van de negentien onderzoeksinstituten actief.

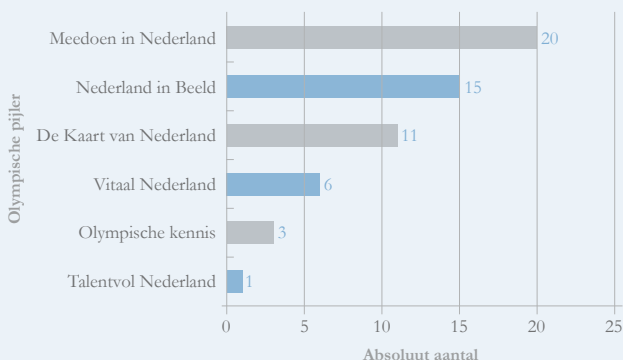
Figuur 2.1 Verdeling onderzoeksinstituten per olympische pijler

Onderzoek-/adviesbureaus

Het aantal onderzoek- en adviesbureaus is ten opzicht van 2010 gegroeid van 35 naar 41. Ten aanzien van de olympische pijlers zien we dat verschillende onderzoeksbureaus zich richten op meerdere pijlers. Anders dan aan universiteiten en hogescholen vormt niet 'Vitaal Nederland', maar 'Meedoen in Nederland' en in mindere mate 'Nederland in Beeld' (economie) het belangrijkste aandachtsterrein van onderzoek- en adviesbureaus (figuur 2.2).

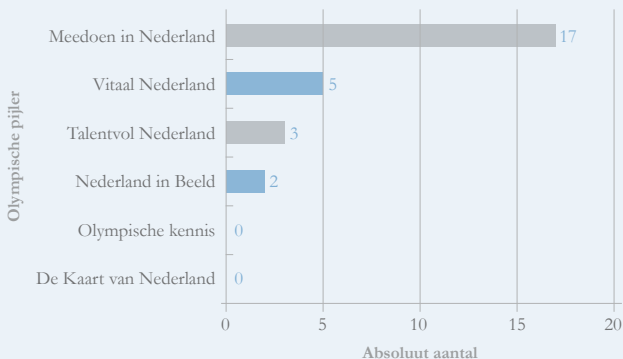
Figuur 2.2 Verdeling onderzoek-/adviesbureaus per olympische pijler

Overige instituten

In 2010 werden 22 'overige instituten' geteld. In 2011 zijn dat er 23. Onder de 'overige instituten' bevinden zich veel provinciale sportraden die in toenemende mate hun eigen onderzoeksactiviteiten ontplooiën, vooral binnen de pijler 'Meedoen in Nederland' (figuur 2.3). Geen van de instituten doet onderzoek binnen de olympische pijlers 'De Kaart van Nederland' en 'Olympische kennis'.

Figuur 2.3 Verdeling overige instituten per olympische pijler

Universiteiten en hogescholen

In 2010 werd op 21 plaatsen aan universiteiten sportgerelateerd onderzoek verricht⁴. In 2011 zijn dat er 23, een lichte groei. We zien dat bij verschillende universiteiten vanuit meerdere faculteiten sportonderzoek plaatsvindt (RUG, VU, UU met name). Onbekend is in welke mate dit onderzoek binnen de betreffende universiteit zelf op elkaar wordt afgestemd of leidt tot kruisbestuiving, of dat afstemming primair plaatsvindt met zusterfaculteiten aan andere universiteiten⁵.

Het aantal lectoraten binnen de HBO-instellingen is in 2011 gegroeid. In 2011 zijn dit er 24, ten opzichte van 17 in 2010 (zie hoofdstuk één). De 24 lectoraten zijn verdeeld over elf hogescholen. De meeste HBO-instellingen die zich actief op het terrein van sport begeven, hebben één of meer lectoraten in dit werkgebied ingesteld. Vier hogescholen kennen ten minste drie sport(gerelateerde) lectoraten. Daaronder bevinden zich drie hogescholen met een ALO-opleiding binnen hun poorten, maar ook bijvoorbeeld de Hogeschool Utrecht.

⁴ Bij de universiteiten dient opgemerkt te worden dat het aantal locaties/faculteiten/vakgroepen waarbinnen bij universiteiten sportgerelateerd onderzoek wordt verricht, geteld is. Dit aantal is dus groter dan het daadwerkelijke aantal universiteiten.

⁵ Zoals via de netwerken van LOSO (sportmedisch) en het Mulier Instituut (sociaal-wetenschappelijk).

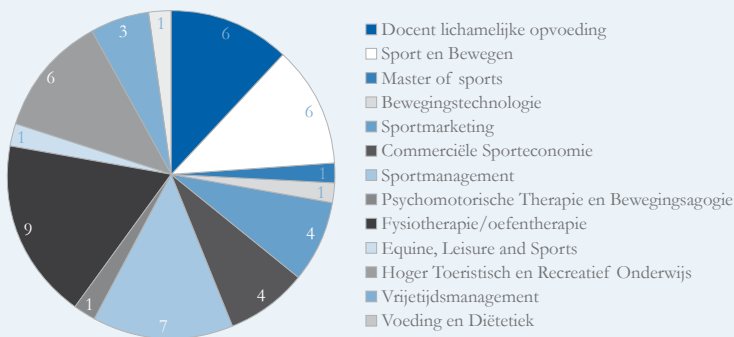
Opleidingen

HBO-opleidingen

De kern van de HBO-sportopleidingen in Nederland wordt van oudsher gevormd door de zes ALO-opleidingen die ons land rijk is⁶. In het afgelopen decennium zijn ook andere sportgerelateerde opleidingen zoals Sport & Bewegen, Bewegingstechnologie en de op sport gerichte management- en economiestudies, sterk gegroeid. Daarnaast bestaat er nog een aantal opleidingen dat zich niet primair op sport richt, maar daar wel aandacht aan besteedt, bijvoorbeeld fysiotherapie, paardenhouderij en vrijetijdsmanagement. In totaal zijn er 50 sportgerelateerde HBO-opleidingen (twee masters) in Nederland, gegeven aan zestien onderwijsinstellingen in veertien steden. De meeste daarvan worden in Amsterdam en Tilburg gegeven.

Figuur 3.1 HBO-sportopleidingen

HBO-sportopleidingen

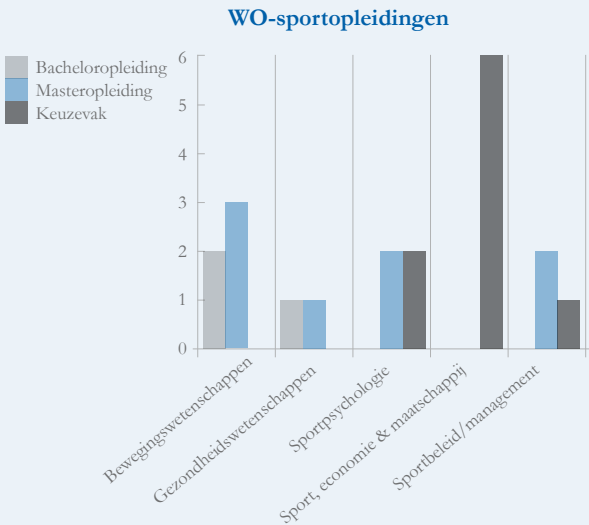

WO-opleidingen

De opleidingen bewegingswetenschappen in Amsterdam als Groningen bieden binnen zowel de bachelor- als de masteropleiding een specialisatie sport aan. Daarnaast kunnen ook de revalidatie- en PMT-richting als sportgerelateerd aangemerkt worden.

Gezondheidswetenschappen in Maastricht verzorgt de master Physical Activity and Health. Verschillende universiteiten bieden korte of uitgebreidere cursussen sportpsychologie aan en de VU de Postacademische opleiding tot praktijk sportpsycholoog. Daarnaast zijn in Utrecht de master Sportbeleid & Sportmanagement en op Papendal de MBA-opleiding Master of Sport Management (Wagner Group) te volgen. Momenteel bieden acht faculteiten aan zes universiteiten sportgerelateerd onderwijs in de bachelorfase aan en zeven faculteiten aan tevens zes universiteiten bieden mastervakken of -opleidingen op sportgebied aan.

Figuur 3.2 WO-sportopleidingen

⁶ Hanzehogeschool Groningen, Instituut voor Sportstudies (Groningen), Hogeschool van Amsterdam, De Haagse Hogeschool, Fontys Sporthogeschool (locaties Tilburg en Sittard), Hogeschool Arnhem en Nijmegen, Windesheim/Calo (Zwolle).

Conclusie: kansrijk perspectief

Anno 2011 zijn er 46 hoogleraren actief op sportgerelateerd onderzoek. De meeste hiervan hebben een bredere leerstoel dan sport (34). Twaalf hebben een leerstoel waar sportgerelateerd onderzoek nadrukkelijk tot de kern van de leerstoel behoort. Daar mag de sport trots op zijn. Maar ook in de sportwetenschap is het niet alles goud wat er blinkt. Op niet onbelangrijke terreinen als de sportpedagogiek, het sportrecht en de sportgeschiedenis zijn leerstoelen onbezet.

Aan de hogescholen zijn inmiddels 24 'sportlectoren' werkzaam. Acht daarvan hebben een directe verwijzing naar sport in de naam van het lectoraat. Net als in het geval van de hoogleraren ligt bij de lectoren de nadruk op de olympische pijler 'Vitaal Nederland'. Anders dan bij de hoogleraren, is er binnen de HBO's en kennis-kringen meer aandacht voor ruimtelijke ordening en economische aspecten van de sport.

Veelbelovend voor de sport is het aantal promovendi. Op dit moment wordt er door 96 onderzoekers aan een sportgerelateerd proefschrift gewerkt. Bijna twee derde van deze promovendi doet onderzoek vallend binnen de pijler 'Vitaal Nederland'. Dit is op zich niet verrassend. De onderzoeken worden immers uitgevoerd binnen universiteiten of HBO's, waar ook de nadruk ligt op onderzoek aangaande vitaliteit.

In totaal zijn er 50 sportgerelateerde HBO-opleidingen (twee masters) in Nederland. Deze opleidingen worden gegeven aan zestien onderwijsinstellingen in veertien steden. De kern van de sportopleidingen wordt bepaald door de ALO's en Sport & Bewegen. Momenteel bieden acht faculteiten aan zes universiteiten sportgerelateerd onderwijs aan in de bachelorfase. Zeven faculteiten bieden aan zes universiteiten mastervakken of -opleidingen op sportgebied aan.

Twee jaar eerder heeft een vergelijkbare evaluatie plaatsgevonden. Spectaculaire veranderingen hebben zich niet voorgedaan. Drie zaken vallen in het bijzonder op:

- De onderzoeksmatige inbedding in het HBO vordert gestaag. In vergelijking met 2009 is het aantal sportlectoren toegenomen van 17 naar 24. Het vermoeden is dat de komende jaren deze groei zal doorzetten. Deze groei zal er bijvoorbeeld ook toe bijdragen dat er meer promovendi binnen HBO's actief zijn, maar wel met een promotor van de universiteit. Dit zou er weer voor kunnen zorgen dat er meer samenwerking komt tussen HBO's en universiteiten.
- Nog steeds lijkt de onderzoekswereld een mannenwereld. Op dit moment zijn er drie vrouwelijke hoogleraren, vier vrouwelijke lectoren en van de 96 promovendi zijn er 45 vrouw. De afgelopen twee jaar is hier haast geen verandering in gekomen.
- In vergelijking met 2009 is het aantal organisaties dat zich bezighoudt met sportonderzoek, gestegen van 108 naar 125. Er is vooral sprake van een toename van het aantal onderzoek- en adviesbureaus. Hoewel niet onderzocht, zou deze groei kunnen zitten in de toename van het aantal zzp'ers. Uit landelijk arbeidsmarktonderzoek blijkt in algemene zin dat het aantal zelfstandigen zonder personeel stijgt, al dan niet gedwongen door ontslag of het niet kunnen vinden van een baan.

De maatschappelijke belangstelling voor sport is gelukkig groot. Groter mogelijk nog zijn de ambities die de sport koestert (of die andere partijen koesteren ten aanzien van de sport). Kwalitatief hoogstaand sportonderzoek en -onderwijs vormen belangrijke voorwaarden om die ambities te realiseren.

Via het *Sectorplan Sportonderzoek en -onderwijs*⁷ wordt hard gewerkt aan betere kennis voor en over de sport. *Sportonderzoek en -onderwijs in beeld 2011* laat zien dat er al bij heel veel onderzoekers en docenten draagvlak bestaat om zich met sport bezig te houden.

⁷ www.nocnsf.nl/cms/showpage.aspx?id=5058.

Naar verwachting kan het Sectorplan betekenen dat nog veel onderzoekers, docenten, studenten en organisaties zich met sport en bewegen kunnen bezighouden. Sport is immers niet alleen machtig om te doen en prachtig om naar te kijken, maar ook fascinerend om te bestuderen!

Bijlage 1

Overzicht van onderscheiden olympische pijlers

Olympische pijler	Toelichting
Talentvol Nederland	Nederland is een land waar de inwoners willen presteren en kunnen uitblinken op het terrein van sport, onderwijs, cultuur, wetenschap, innovatie en ondernemerschap.
Nederland in Beeld	Nederland staat wereldwijd bekend als organisator van grote evenementen en als betrouwbare handelspartner.
De Kaart van Nederland	Nederland is een duurzaam en aantrekkelijk land voor bezoekers, met een prettig leefklimaat, een goede bereikbaarheid en een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven.
Meedoen in Nederland	Sport is toegankelijk voor iedereen in ons land. Op werk en op scholen zijn er bijvoorbeeld mogelijkheden om te sporten.
Vitaal Nederland	Nederland heeft in 2016 een gezonde en fitte bevolking. Er is meer aandacht voor bewegen en gezonde voeding.
Olympische kennis	Kennis over Olympische Spelen zelf.

Bron: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/olympische-spelen-2028/nederland-op-olympisch-niveau.

Bijlage 2

Hoogleraren en lectoren in de sport

Nadere gegevens over alle genoemde organisaties en personen zijn na te lezen in de achterliggende database. Deze is te vinden op www.sportenkennisplein.nl/onderzoek/. Daar zijn ook alle 96 sportpromovendi te vinden, alsmede contactgegevens van alle 125 organisaties die betrokken zijn bij sportonderzoek. Tevens is daar gelegenheid om mutaties aan te brengen of aanvullingen te geven.

Hoogleraren sportonderzoek

Naam	Organisatie	Leerstoel
Frank Backx	Backxbone – UU	Klinische Sportgeneeskunde
Ton Backx	TU Eindhoven	Control Systems
Peter Beek	VU Amsterdam	Coördinatiedynamica
Theo Beckers**	UvT	Voormalig hoogleraar Duurzame Ontwik- keling
Bas Bloem	RU Nijmegen	Neurologie, met als speciaal aandachtsge- bied de neurologische bewegingsstoornissen
Maarten van Bottenburg	UU	Sportontwikkeling
Hans Boutellier*	Verwey-Jonker Instituut	Politiestudies en Veiligheidsvraagstukken
Jaap van Dieën	VU Amster- dam	Biomechanica
Ron Diercks	RUG	Klinische sportgeneeskunde
Jan Willem Duyvendak	UvA	Sociologie

Naam	Organisatie	Leerstoel
Arnold de Haan	VU Amsterdam	Inspanningsfysiologie
Jos de Haan*	Sociaal en Cultureel Planbureau	ICT, Cultuur en kennismaatschappij
P.J.M. Helders**	UU	Voormalig hoogleraar Kinderfysiotherapie
Peter Hollander	VU Amsterdam	Inspanningsfysiologie
Maria Hopman	RU Nijmegen	Integratieve fysiologie
Marijke Hopman-Rock*	VU Amsterdam	Lichamelijke activiteit en gezondheid bij ouderen
Tibor Hortobagy	RUG	Movement and Healthy Ageing
Annelies Knoppers**	UU	Voormalig bijzonder hoogleraar pedagogiek en didactiek van de lichamelijke opvoeding en de sport
Frans Kok	Wageningen UR	Sport en Voeding
Michiel Kompier	RU Nijmegen	Arbeids- en Organisatiepsychologie
Ruud Koning*	RUG	Sporteconomie
Bart Koopman	Universiteit Twente	Biomechanical Engineering
Willem Koops	UU	Grondslagen en geschiedenis van ont- wikkelingspsychologie en opvoedkunde
Harm Kuipers	UniMaas	Sport, Beweging en Gezondheid

* Bijzonder hoogleraar

** Emeritus hoogleraar

Naam	Organisatie	Leerstoel
Johan Mackenbach	EUR	Maatschappelijke gezondheidszorg
Willem van Mechelen	VU Amsterdam	Sociale geneeskunde, in het bijzonder de bedrijfs- en sportgeneeskunde
Lucas Meijs*	EUR	Vrijwilligerswerk en Civil Society
Ruud Meulenbroek	RU Nijmegen	Psychologie van Bewegen en Sport
Hans Mommaas	UvT	Vrijtijdswetenschappen
Bert Otten	RUG	NeuroMechanica en Prothesiologie
Klaas Postema	RUG	Revalidatiegeneeskunde
Greg Richards	UvT	Leisure Studies
Wim de Ridder	Universiteit Twente	Toekomstverkenning en toekomstonderzoek
Geert Savelsbergh	VU Amsterdam	Jeugd, Sport en Verzoening, in het bijzonder de Sportwetenschappelijke aspecten (Desmond Tutu-leerstoel Jeugd, Sport en Verzoening)
Paul Schnabel	UU	Universiteitshoogleraar
Robert Siekmann*	EUR	Internationaal en Europees Sportrecht
Gerard Sierksma	RUG	Kwantitatieve logistiek
Jeroen Smeets	VU Amsterdam	Psychologische aspecten van het menselijk bewegen
Bert Steenbergen	RU Nijmegen	Gehandicaptenzorg

Naam	Organisatie	Leerstoel
Ronald Stolk	RUG	Klinische Epidemiologie
Paul Verweel	UU	Richard Krajicek 'endowed chair' voor Bestuurs- en Organisatiewetenschap
Chris Visscher*	RUG	Jeugdsport, in het bijzonder Talentont- wikkeling en de relatie sport en onderwijs
Jouke de Vries	Universiteit Leiden	Bestuurskunde
Lucas van der Woude	RUG	Bewegen, Revalidatie en Functieberstel
Theo Wubbels	UvA	Onderwijskunde
Nico van Yperen	RUG	Organisatiepsychologie

* Bijzonder hoogleraar

** Emeritus hoogleraar

Lectoren sportonderzoek

Naam	Organisatie	Lectoraat
Lars Borghouts	Fontys Hogeschool Tilburg	Fysieke Activiteit en Gezondheid
Ruud Bosscher	Christelijke Hogeschool Windesheim	Bewegen, Gezondheid en Welzijn
Joop ten Dam	Christelijke Hogeschool Windesheim	De Gezonde Stad
Elke Ennen	NHTV internationale hogeschool Breda	Visitor Management
Mark van den Heuvel	Fontys Hogeschool Tilburg	iMotion in Sportbusiness
Ivo van Hilvoorde	Christelijke Hogeschool Windesheim	Bewegen, School en Sport
Jan Janssens	Hogeschool van Amsterdam	Sportbusiness Development
Tinus Jongert	De Haagse Hogeschool	Innovatieve Beweegstimulering en Sport
Chris Kuiper	Hogeschool Rotterdam	Participatie, Arbeid en Gezondheid
Koen Lemmink	Hanze- hogeschool Groningen	Sportwetenschap

Naam	Organisatie	Lectoraat
Angelique Lombarts	Hogeschool Inholland Haarlem	City Marketing & Leisure Management
Harald Miedema	Hogeschool Rotterdam	Participatie, Arbeid en Gezondheidszorg
Frans Nauta	Hogeschool Arnhem en Nijmegen	Innovatie in de Publieke Sector
Frits Oosterveld	Saxion Hogescholen	Gezondheid en Bewegen
Rob Oudkerk	De Haagse Hogeschool	Leefstijlverandering bij jongeren
Hugo van der Poel	NHTV internationale hogeschool Breda	Vrijtijds- en Sportmanagement
Huub Toussaint	Hogeschool van Amsterdam	Bewegings- wetenschappen
Luc Vanhees	Hogeschool Utrecht	Leefstijl en Gezondheid
Gerrita van der Veen	Hogeschool Utrecht	Marketing, Marktonderzoek en Innovatie
Stijn Verhagen	Hogeschool Utrecht	Participatie en Maatschappelijke ontwikkeling
Cees Vervoorn	Hogeschool van Amsterdam	Topsport en onderwijs

Naam	Organisatie	Lectoraat
Frank van den Wall Bake	Fontys Hogeschool Tilburg	Sport Management
Peter Weijs	Hogeschool van Amsterdam	Gewichtsmanagement
Harriët Wittink	Hogeschool Utrecht	Leefstijl en Gezondheid

